

IFAU – INSTITUTET FÖR
ARBETSMARKNADSPOLITISK
UTVÄRDERING

Inkomster efter en jobbförlust: betydelsen av familjen och trygghetssystemet

Marcus Eliason

RAPPORT 2009:22

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Arbetsmarknadsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra vetenskapliga utvärderingar. Uppdraget omfattar: effekter av arbetsmarknadspolitik, arbetsmarknadens funktionssätt, arbetsmarknadseffekter av åtgärder inom utbildningsväsendet och arbetsmarknadseffekter av socialförsäkringen. IFAU ska även sprida sina resultat så att de blir tillgängliga för olika intressenter i Sverige och utomlands.

IFAU delar även ut forskningsbidrag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Forskningsbidragen delas ut en gång per år och sista dag för ansökan är den 1 oktober. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om forskningsbidrag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid institutet finns ett vetenskapligt råd bestående av en ordförande, institutets chef och fem andra ledamöter. Det vetenskapliga rådet har bl.a. som uppgift att lämna förslag till beslut vid beviljandet av forskningsbidrag. Till institutet är även en referensgrupp knuten där arbetsgivar- och arbetstagersidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Rapporterna finns även i tryckt format. Du kan beställa de tryckta rapporterna via telefon eller mejl. Se nedanstående kontaktinformation.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala

Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala

Telefon: 018-471 70 70

Fax: 018-471 70 71

ifau@ifau.uu.se

www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Inkomster efter en jobbförlust: betydelsen av familjen och trygghetssystemet*

av

Marcus Eliason*

2009-11-11

Sammanfattning

Tidigare forskning har visat att förlusten av ett jobb har betydande negativa effekter på framtida löneinkomster, vilket motiverar frågan huruvida ett sådant inkomstbortfall ersätts på något annat vis. För de som lever i en parrelation är en möjlighet att den andre partnern börjar arbeta mer. En annan möjlighet är att det offentliga trygghetssystemet delvis kompenserar för inkomstbortfallet. I den här rapporten studeras de gifta män som 1987 förlorade sina jobb i samband med arbetsplatsnedläggningar. Resultaten tyder dock inte på att kvinnorna ökade sitt arbetsutbud för att täcka männens inkomstbortfall. Arbetslöshetsersättningen kompenserade däremot för en betydande del på kort sikt. På längre sikt ersattes den förlorade löneinkomsten inte i någon större utsträckning av varken arbetslöshetsersättning eller någon annan transferering såsom sjukförsäkring, förtidspension eller socialbidrag.

* Jag vill tacka IFAU för finansiering av detta projekt samt Donald Storrie och en anonym referee för värdefulla kommentarer. Rapporten bygger i sin helhet på Eliason, M. (2009) "Income after job loss: the role of the family and the welfare state" som är publicerad i *Applied Economics* © 2009, copyright Taylor & Francis; Artikeln är i sin publicerade form i *Applied Economics* tillgänglig online på: <http://www.informaworld.com/10.1080/00036840802584968>.

* IFAU och Institutionen för nationalekonomi med statistik, Göteborgs universitet.
marcus.eliason@ifau.uu.se

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Den svenska arbetsmarknaden och trygghetssystemet.....	4
2.1	Den svenska arbetsmarknaden 1983–1999.....	4
2.2	Det svenska trygghetssystemet.....	5
3	Data, metod och skattningar.....	6
3.1	Data.....	6
3.2	Metod.....	7
3.3	Deskriptiv statistik.....	8
4	Resultat.....	9
4.1	Effekten av mannens friställning på kvinnans löneinkomst.....	9
4.2	Effekten av mannens friställning på parets utnyttjande av trygghetssystemet.....	11
5	Sammanfattning.....	14
	Referenser.....	17
	Appendix.....	20

1 Inledning

Den här rapporten belyser dels de långsiktiga effekterna för gifta män av att förlora ett jobb med avseende på familjeinkomst och dels i vilken utsträckning transfereringar och ett eventuellt ökat arbetsutbud från kvinnans sida kompenserar för mannens inkomstbortfall.

Tidigare studier de senaste 20 åren, från såväl Sverige som andra länder, har visat att en jobbförlust inte bara innebär ett omedelbart inkomstbortfall under en period av arbetslöshet utan även ett inkomstbortfall som är bestående på längre sikt (Ruhm 1991; Jacobson m.fl. 1993; Stevens 1997; Couch 2001; Eliason och Storrie 2006). Att en jobbförlust verkar ha mer eller mindre permanenta inkomsteffekter väcker frågan huruvida de friställda har möjlighet att på något annat sätt kompensera för inkomstbortfallet. En möjlighet för dem som lever i en parrelation är att partnern antingen träder in på arbetsmarknaden eller om denne redan har ett jobb ökar sitt arbetsutbud. Tidigare litteratur på det här området (t.ex. Lundberg 1985; Maloney 1987, 1991; Seitchik, 1991; Cullen och Gruber 2000; Prieto-Rodríguez och Rodríguez-Gutiérrez 2000; Stephens 2002; Nilsson 2008) visar dock på att partnern inte i någon högre utsträckning verkar välja att öka sitt arbetsutbud som en respons på den andra partnerns arbetslöshet eller att det av olika skäl helt enkelt inte är möjligt.

En annan möjlig källa för inkomstkompensation är socialförsäkringssystemet och då framförallt, för friställda personer, arbetslöshetsförsäkringen. Arbetslöshetsförsäkringen är dock utformad för att täcka inkomstbortfall under en övergångsperiod av arbetslöshet, men som nämndes ovan så finns det långsiktiga inkomsteffekter av att förlora ett jobb och även efter att ha funnit ett nytt jobb så får en del lägre lön än vad de annars skulle ha haft. Det finns förstås också andra delar av socialförsäkringssystemet som är avsedda att kompensera inkomstbortfallet för personer som tillfälligt eller långvarigt är utan arbete, såsom förtidspension, sjukförsäkring och socialbidrag.

Man vet relativt lite om vilka effekter en jobbförlust har på ett hushålls ekonomiska situation utöver det man vet om effekterna på den friställdes egen lön eller inkomst. Även om studierna som fokuserar på egen lön eller inkomst har haft en central roll i litteraturen, så kan familjeinkomst i många avseenden vara ett bättre mått på ekonomiskt välstånd (Björklund och Palme 2000; Seitchik 1991). Två amerikanska studier har dock undersökt effekten även på familjeinkomsten. Stephens (2001) visade att den sammanräknade familjeinkomsten var mer stabil än mannens inkomst efter att ha blivit friställd och således även att ett ensidigt fokus på individens inkomst kommer att överskatta den faktiska

effekten på dennes ekonomiska situation. I en tidigare studie fann Seitchik (1991) att åtminstone en del av mannens inkomstbortfall kompenseras både av ett ökat arbetsutbud från kvinnans sida och av transfereringar.

Den här studien skiljer sig i flera avseenden från tidigare studier på området. För det första så studeras enbart friställningar i samband med arbetsplatsnedläggningar. I viss utsträckning kan en arbetsplatsnedläggning betraktas som ett "naturligt experiment" i och med att samtliga anställda sägs upp oberoende av vilka individuella egenskaper de besitter. På så sätt är det mer troligt att ett skattat samband utgör en kausal effekt och inte en selektionseffekt. För det andra så studeras inte bara hur mannens jobbförlust påverkar familjeinkomsten utan även i vilken utsträckning inkomstbortfallet kompenseras av ökade inkomster från kvinnans sida och från parets utnyttjande av arbetslöshetsersättning, sjukförsäkring, förtidspension och socialbidrag. Det finns också anledning att tro att effekterna av att förlora ett jobb i Sverige skiljer sig från de man har funnit i t.ex. USA bland annat i och med ett mer generöst välfärdsystem i Sverige. Att kvinnor i Sverige också i högre utsträckning är förvärvsarbetande, och att båda makarna i ett äktenskap antas vara självförsörjande, skulle kunna innebära att gifta kvinnor här är mindre benägna att anpassa sitt arbetsbud som en respons till förändringar i mannens inkomst.

2 Den svenska arbetsmarknaden och trygghetssystemet

2.1 Den svenska arbetsmarknaden 1983–1999¹

De friställningar som kommer att studeras här skedde 1987 i en period av påfallande låga arbetslöshetsnivåer. Mellan 1983 och 1989, så föll arbetslösheten oavbrutet till som lägst 1,5 procent medan sysselsättningen samtidigt ökade från 79 till 83 procent. Under åren som följde upplevde Sverige den värsta ekonomiska krisen sedan 1930-talet. Arbetslösheten sköt i höjden och var 1993 uppe i drygt 8 procent, en nivå som den sedan låg kvar på fram till 1997. Under samma år föll sysselsättningen med 10 procentenheter till knappt 73 procent. Således mötte de som friställdes 1987 en mycket god arbetsmarknad och det är rimligt att anta att de också hade goda förutsättningar att snabbt finna nya jobb innan krisen slog till.

¹ Se Holmlund (2003) för en mer utförlig genomgång av 1990-talets ekonomiska kris.

2.2 Det svenska trygghetssystemet²

Utformningen av socialförsäkringssystemet är av potentiell betydelse både för arbetsutbudet bland de kvinnor vars män här förlorade jobben och för den totala effekten på parens ekonomiska situation. Socialförsäkringssystemet innehåller fyra delar av särskild vikt för friställda i arbetsför ålder: arbetslöshetsförsäkringen, sjukförsäkringen, förtidspension och socialbidrag.³

Arbetslöshetsförsäkringen är förstås den huvudsakliga källan till inkomst-kompensation för dem som har förlorat ett jobb. Den innebär inte bara ett reducerat inkomstbortfall under en period av arbetslöshet utan kan även ha en positiv effekt på längre sikt i och med att den tillåter de arbetslösa att söka efter ett nytt jobb som motsvarar deras kvalifikationer under längre tid än vad annars skulle vara möjligt.

Av minst två skäl kan även förtidspension vara en viktig inkomstkälla för dessa personer. Först och främst så beviljades förtidspension inte bara av hälso-skäl under den aktuella perioden. Fram till 1991 kunde personer som var minst 60 år beviljas förtidspension enbart av arbetsmarknadsskäl, mellan 1991 och 1997 kunde den beviljas för en kombination av hälso- och arbetsmarknadsskäl, medan uteslutande medicinska skäl till en nedsatt arbetsförmåga godtogs efter 1997. För det andra så visar omfattande forskning på ett samband mellan en jobbförlust, och framförallt arbetslöshet, och ohälsa.⁴ Av den senare anledningen kan även sjukförsäkringen vara ytterligare en del i socialförsäkrings-systemet som kan tänkas utnyttjas i större omfattning av personer som har blivit friställda.

Slutligen är socialbidrag att betrakta som ett sista skyddsnät för dem som inte kan försörja sig på annat sätt. Åtminstone på kort sikt borde man dock förvänta sig att endast mycket få av personerna i den här studien inte klarade sin försörjning genom antingen eget arbete eller någon eller några av de andra delarna i socialförsäkringssystemet som diskuterades ovan.

Utöver dessa delar i socialförsäkringssystemet så finns det även ett antal kompletterande försäkringar som berör personer som har blivit friställda. Initialt så har en anställd enligt lag rätt till fortsatt lön under en uppsägningsperiod. Så är även fallet om det inte längre finns något arbete att utföra eller om arbetsplatsen läggs ned helt. I de fall då arbetsgivaren inte kan betala ut lön under

² Se Bergmark och Palme (2003) eller Sjögren Lindquist och Wadensjö (2006) för en mer utförlig beskrivning av socialförsäkringssystemets olika delar och dess utveckling över tiden.

³ Arbetslöshetsförsäkringen är i Sverige egentligen inte en del av socialförsäkringssystemet utan ligger under arbetsmarknadspolitik.

⁴ Se Kasl och Jones (2000) för en översikt av denna litteratur.

hela uppsägningsperioden så täcks den istället av den statliga lönegarantin. Det finns även ett antal avtalsförsäkringar som berättigar de friställda till avgångsvederlag. Utöver dessa ersättningar bestämda genom antingen lag eller avtal mellan arbetsgivarorganisationer och fackliga organisationer, så erbjuder många fackförbund sina medlemmar både kollektiva och individuella tilläggsförsäkringar.

Ingen av de kompletterande ersättningarna ovan kommer uttryckligen att inkluderas i den efterföljande analysen på grund av de svårigheter som är förknippade med att identifiera sådana utbetalningar i data. Det är dock oundvikligt att åtminstone några av dem ändå kommer att inkluderas då de inte går att särskilja från löneutbetalningar. Därför är det troligt att skattningarna av jobbförlustens effekt på den egna löneinkomsten är underskattad. Vidare så ska den del av inkomstbortfallet som kompenseras av olika ersättningar därför ses som den del som är från det offentliga socialförsäkringssystemet.

3 Data, metod och skattningar

3.1 Data

I den följande analysen använder jag data från ett flertal av SCB:s register. Genom att varje person som arbetar kan kopplas till ett visst arbetsställe är det möjligt att identifiera samtliga arbetsplatser som läggs ned och de individer som drabbas. Studien är dock begränsad till gifta män som förlorade jobbet under 1987 i samband med en arbetsplatsnedläggning. Det innebär att dessa män och de kvinnor de var gifta med vid tillfället, samt en kontrollgrupp, kunde följas under 4 år före jobbförlusten och sen under 13 efterföljande år. I sex steg beskrivna nedan konstruerades en studiegrupp bestående av 1 122 gifta par och en kontrollgrupp bestående av 29 934 par.

Steg 1: Samtliga arbetsställen med minst tio anställda som lades ned under 1987 och 1988 identifierades i data genom att deras identitetsnummer försvann från ett år till ett annat.⁵

⁵ Ett problem med att identifiera arbetsplatsnedläggningar på sådant sätt i administrativ data är att identitetsnumret även kan försvinna på grund av till exempel sammanslagningar av arbetsställen, ägarbyte, eller felkodning. I den här studien har detta problem eliminerats genom att SCB genomförde undersökningar riktade till samtliga arbetsställen vars identitetsnummer försvann för att på så sätt klargöra den verkliga orsaken.

Steg 2: Längden på varje enskild nedläggningsprocess bestämdes. I de flesta fall bedömdes nedläggningsprocessen vara kortare än ett kalenderår, men i en del fall bedömdes den sträcka sig över både två och tre kalenderår.

Steg 3: Samtliga anställda som separerade från ett arbetsställe mellan november 1986 och november 1987 under en pågående nedläggningsprocess (såsom definierat i steg 2) identifierades.

Steg 4: En jämförelsegrupp konstruerades bestående av ett slumpmässigt urval av 200 000 personer som var anställda i november 1986, på arbetsställen med minst tio anställda, men som inte var på gång att läggas ned såsom definierat i steg 1.

Steg 5: Alla gifta män som identifierades i steg 3 och 4 valdes ut och länkades till den kvinna de var gift med och på så sätt kunde samma registerinformation erhållas för båda makarna.

Steg 6: Slutligen begränsades urvalet till de par där båda makarna var i åldern 25–51 år och hade varit gifta i minst fyra år i slutet av 1986, samt hade fullständig bakgrundsinformation rörande samtliga relevanta variabler.⁶

3.2 Metod⁷

För att korrekt kunna skatta effekterna av att förlora ett jobb är det nödvändigt att kunna kontrollera för skillnader som finns mellan studiegruppen och kontrollgruppen. Sett till samtliga personer som förlorat ett jobb så finns det anledning att anta att dessa i högre utsträckning än andra har egenskaper som gör att de har en besvärligare framtida arbetsmarknadssituation. Om man inte kan kontrollera för dessa skillnader i egenskaper så kommer man därför att över-skatta de negativa effekterna. Genom att endast studera jobbförluster i samband med arbetsplatsnedläggningar är det dock troligt att man minskar dessa potentiella skillnader. Man kan argumentera för att en arbetsplatsnedläggning kan betraktas som ett "naturligt experiment" i och med att samtliga anställda skiljs från sina arbeten. Det sker med andra ord ingen selektion av vilka anställda som lämnar med avseende på individuella egenskaper eller beteenden. Fullt ut kan man dock inte betrakta det som ett naturligt experiment i och med att arbetsplatsnedläggningar är mer vanligt förekommande i vissa regioner och

⁶ Åldersrestriktionen innebär att båda makar var av arbetsför ålder under hela uppföljningsperioden. Restriktionen avseende äktenskapets längd försäkrar att all bakgrundsinformation avser dem båda som par.

⁷ En utförligare metodbeskrivning finns i Eliason (2009) som är den ursprungliga engelska och mer tekniska versionen av den här rapporten.

inom vissa branscher. Därför krävs det att man ändå kontrollerar för skillnader i bakgrundskaraktäristika mellan studie- och kontrollgruppen.

I många tidigare studier så har man skattat effekterna av friställningen både under ett antal år före den faktiskt inträffar och för en längre efterföljande period, med en regressionsmodell med så kallade fixa individeffekter (se t.ex. Jacobson m.fl. 1993; Margolis 1999; Huttunen m.fl. 2006). Med hjälp av de fixa individeffekterna kontrolleras för samtliga faktorer, både observerbara och icke observerbara, som har en konstant effekt över tid. Metoden tar dock inte hänsyn till att skillnader i bakomliggande faktorer kan ge upphov till olika trender, varför den här kommer att kombineras med en viktning av kontrollgruppen i syfte att konstruera en pseudo-kontrollgrupp med samma, eller åtminstone nästintill samma, fördelning av observerbara karaktäristika.

För att inte underskatta effekten av mannens friställning är det viktigt att även ta hänsyn till att en del äktenskap upplöses under uppföljningsperioden och att det är troligt att friställningen just bland dessa par krävde störst anpassning. För att ta hänsyn till detta använder jag mig dessutom av en likartad viktningssprocedur för att ge de par vars äktenskap upplöstes under studieperioden en högre vikt för att kompensera för att de senare försvinner från skattningarna.

3.3 Deskriptiv statistik

Innan vi går till resultaten finns det anledning att studera den deskriptiva statistiken och särskilt i vilken utsträckning som studie- och kontrollgruppen är jämförbara med avseende på en rad bakgrundsvariabler. Att man verkligen jämför jämförbara personer har visat sig vara av stor betydelse i utvärderingsforskning (Heckman mfl. 1999). För att undersöka detta har ett standardiserat mått på skillnaden i medelvärden mellan grupperna beräknats för varje bakgrundsvariabel.^{8 9}

I Tabell A1 presenteras medelvärdena för samtliga bakgrundsvariabler i de båda grupperna, både före och efter viktning, tillsammans med den standardiserade skillnaden i medelvärden. Som vi kan se i tabellen skiljer sig studie- och kontrollgruppen, före viktningen, mest åt med avseende på vilken bransch som mannen var sysselsatt i. Som väntat var männen i studiegruppen i lägre utsträckning sysselsatta inom samhällliga, sociala och personliga tjänster, som

⁸ Det standardiserade måttet beräknas som skillnaden i medelvärden för en variabel mellan de två grupperna i procent av den gemensamma standardavvikelsen (före viktning) för samma variabel.

⁹ Andra test har också föreslagits i litteraturen (Smith och Todd 2005) med det råder ingen konsensus beträffande vilket som skall användas.

innefattar en stor del av den offentliga sektorn, medan de oftare var sysselsatta inom byggverksamhet, finansiell verksamhet, fastighets- och uthyrningsverksamhet samt företagstjänster. Andra tydliga skillnader är att männen i studiegruppen hade lägre inkomster och i större utsträckning hade varit arbetslösa. Däremot var skillnaderna mellan kvinnorna i studie- och kontrollgruppen väsentligt mindre.

Om man studerar det standardiserade måttet på skillnaden i medelvärden, så är det något oklart vad som är ett stort respektive ett litet värde, men i Rosenbaum och Rubin (1985) betecknades ett värde större än 20 som stort, medan ett värde mindre än 10 betecknades som litet i Normand m.fl. (2001). Här finner man att det genomsnittliga värdet före viktningen är 7, men att det efter viktningen minskar väsentligt och då bara är 0,4. Det största enskilda värdet för någon bakgrundsvariabel minskar också betydligt från 39 till 1,8. Således skulle man kunna sammanfatta med att studie- och kontrollgruppen i den här undersökningen inte var så olika varandra före viktningen, men att viktningen gjorde dem i det närmaste identiska.

4 Resultat

4.1 Effekten av mannens friställning på kvinnans löneinkomst

En naturlig startpunkt för den empiriska analysen är att först visa att jobbförlusten faktiskt innebar en betydande ekonomisk chock för dem som drabbades. I den vänstra kolumnen i Tabell 1 presenteras den skattade effekten av jobbförlusten på männens egna årliga inkomst i tusental kronor.¹⁰

I likhet med vad som har presenterats i tidigare studier (t.ex. Jacobson m.fl. 1993) så återfinns en relativ nedgång (dock ej statistiskt signifikant skild från noll) redan året före jobbförlusten. Som väntat följer sedan ett stort fall i inkomst under nästkommande år motsvarande drygt 9 000 kronor som sedan faller ytterligare till mer än 13 000 kronor under det följande året. Även om den negativa effekten ser ut att minska under nästa år, så är denna återhämtning bara tillfällig. Under de nio följande åren ligger det årliga inkomstbortfallet på lite drygt 14 000 kronor. Det större årliga bortfallet på lång sikt skulle kunna förklaras av 1990-talets ekonomiska kris under vilken det har hävdats att de

¹⁰ Samtliga inkomster och transfereringar har deflaterats med KPI till 1999 års värde.

som tidigare hade blivit av med ett jobb också var mer benägna att återigen bli friställda (Eliason och Storrie 2006).¹¹

Tabell 1. Skattad genomsnittlig effekt (med standardfel inom parentes), i tusental kronor, på årlig löneinkomst.

Antal år före/efter jobbförlusten	Mannens löneinkomst	Kvinnans löneinkomst
Tre år före	0,056 (1,877)	0,083 (1,083)
Två år före	0,155 (2,040)	-0,071 (1,407)
Ett år före	-2,142 (2,283)	0,409 (1,574)
Samma år	-9,247 (2,879)	-0,373 (1,836)
Ett år efter	-13,212 (3,201)	-1,070 (1,958)
Två år efter	-10,783 (3,291)	-3,546 (2,130)
Tre år efter	-12,395 (3,445)	-4,457 (2,187)
4-12 år efter	-14,200 (4,299)	-2,979 (2,340)

Efter att ha visat att en jobbförlust innebar ett betydande inkomstbortfall både på kort och på lång sikt för de gifta män som studeras här, så går vi vidare till huvudsakliga delen av studien och undersöker huruvida dessa inkomstbortfall kompenseras för på något sätt. En möjlighet är att kvinnan ökade sitt arbetsutbud för att kompensera för inkomstbortfallet orsakat av mannens jobbförlust. Även om man i data inte kan observera antalet arbetade timmar, så kan man observera kvinnornas årliga inkomst. Förändringar i årlig inkomst motsvarar i och för sig endast approximativt förändringar i arbetade timmar, men att studera inkomstdata kan kanske besvara den viktigare frågan huruvida kvinnorna faktiskt lyckades kompensera för männens inkomstbortfall.

Resultaten av skattningarna av effekten av mannens jobbförlust på kvinnans årliga inkomst presenteras också i Tabell 1. De flesta av dessa skattade effekter är inte statistiskt skilda från noll på 95 procents säkerhetsnivå och från det andra året efter mannens jobbförlust och framöver tyder de på att kvinnans inkomst om något faktiskt påverkas negativt, vilket är motsatt vad vi skulle förvänta oss. Man kan alltså dra slutsatsen att de kvinnor som var gifta med de män som här förlorade sina jobb, i genomsnitt, inte lyckades kompensera alls för det inkomstbortfall som de drabbades av genom männens friställningar. Att kvinnornas relativa inkomstfall under det andra året efter mannens jobbförlust sammanfaller med en återhämtning, om än temporär, av männens inkomster skulle kunna innebära en anpassning från paret sida på något sätt som innebar

¹¹ Det har även visats i en amerikansk studie (Stevens 1997) att huvudorsaken till de långsiktiga inkomsteffekterna av att förlora ett jobb är återupprepade jobbförluster.

att mannens inkomst förbättrades på bekostnad av kvinnans inkomst. En sådan möjlig anpassning skulle kunna vara att de flyttade för att mannen skulle kunna maximera sin inkomspotential och att kvinnan därmed lämnade sitt jobb för att flytta med.

4.2 Effekten av mannens friställning på parets utnyttjande av trygghetssystemet

I och med att inkomstbortfallet som de gifta männen drabbades av inte ser ut att ha kompenseras av att deras kvinnor började arbeta eller arbetade mer, så blir den naturliga följdfrågan i vilken utsträckning dessa par istället utnyttjade socialförsäkringssystemet för att täcka mannens inkomstbortfall. I det här avsnittet presenteras därför resultaten av en analys som undersöker effekten av jobbförlust bland gifta män på det gifta parets utnyttjande av fyra socialförsäkringar: arbetslöshetsersättning, sjukförsäkring, förtidspension och socialbidrag. Även om socialförsäkringssystemet också inbegriper andra försäkringar så borde dessa betraktas vara av mindre betydelse för par där båda är i arbetsför ålder. Däremot så finns det tilläggsförsäkringar som har karaktäriserats som betydande element i den svenska välfärdsstaten (Sjögren Lindquist och Wadensjö 2006) vilka inte kommer att inkluderas här av orsaker diskuterade i avsnitt 2.2.

Tabell 2. Skattad genomsnittlig effekt (med standardfel inom parentes), i tusental kronor, på det årliga utnyttjandet av arbetslöshetsersättningen.

Antal år före/efter jobbförlusten	Mannens arbetslöshetsersättning	Kvinnans arbetslöshetsersättning
Tre år före	-0,054 (0,422)	-0,018 (0,319)
Två år före	-0,038 (0,508)	0,028 (0,378)
Ett år före	1,177 (0,522)	0,468 (0,445)
Samma år	6,406 (0,783)	1,091 (0,555)
Ett år efter	3,939 (0,729)	0,237 (0,488)
Två år efter	1,578 (0,586)	-0,133 (0,493)
Tre år efter	1,385 (0,560)	-0,043 (0,403)
4-12 år efter	4,611 (0,884)	0,767 (0,631)

Om vi startar med utnyttjande av arbetslöshetsersättning, så kan vi i Tabell 2 se att det som väntat var en stor ökning av beloppet som mannen erhöll under samma år som jobbförlusten relativt männen i kontrollgruppen. Under detta år erhöles i genomsnitt 6 400 kronor mer vilket motsvarar ungefär 70 procent av inkomstförlusten vi såg tidigare. Under de nästföljande tre åren så minskade

dock utnyttjandet kraftigt, men därefter låg utnyttjandet av arbetslöshetsersättning återigen på en högre motsvarande omkring 4 600 kronor per år.

Även om det är möjligt att den höga ersättningsgraden på kort sikt var en orsak till att kvinnorna till dessa män inte försökte att kompensera för deras mäns inkomstbortfall, så är det inte troligt att det är förklaringen till att vi inte heller på längre sikt kunde se någon anpassning av kvinnornas arbetsutbud som resulterade i en högre inkomst. Som kan ses i Tabell 2 så beror det inte heller på att också kvinnorna utnyttjade arbetslöshetsersättningen i en högre utsträckning.

Ett stort antal tidigare studier har visat på ett samband mellan att förlora jobbet och ohälsa. Att förlora ett jobb är inte bara stressfyllt på grund av den ekonomiskt försämrade situationen utan även för att förlusten av ett jobb till exempel kan innebära även en förlust av sociala kontakter och tidsstruktur, försämrad självkänsla och självförtroende, förändrade familjerelationer och ökade påfrestningar i dessa relationer. En del stress förknippad med att förlora ett jobb har också visat sig överföras till andra familjemedlemmar.¹² Därför är det naturligt att även söka efter en förklaring, till männens långvariga inkomstbortfall och kvinnornas uteblivna anpassning, i ett högre utnyttjande av antingen sjukförsäkring eller förtidspension.

Som kan ses i de vänstra kolumnerna i Tabell 3 och 4 så var det ingen omedelbar effekt på utnyttjandet av vare sig sjukförsäkring eller förtidspension. Det är förstås ett förväntat utfall när det handlar om förtidspension, men om man tror att en jobbförlust har en negativ påverkan på hälsan så skulle man kanske förväntat sig en effekt på utnyttjandet av sjukförsäkringen. Det kan dock inte tolkas som att en jobbförlust inte har några negativa hälsokonsekvenser i och med att det kan vara så att de som är arbetslösa helt enkelt inte bryr sig om att rapportera att de är sjuka. På längre sikt däremot så finns det åtminstone en tendens till ett högre utnyttjande av förtidspension bland de män som förlorade jobben. I genomsnitt fick de knappt 1 300 kronor mer utbetalt i förtidspension per år. Även om möjligheten att bli beviljad förtidspension av arbetsmarknadsskäl försvann 1997, så borde detta ändå ha varit en möjlighet för en del. Således kan en högre utnyttjandegrad inte heller enbart tolkas i termer av försämrad hälsa utan också som långvariga problem på arbetsmarknaden av andra orsaker. Vad gäller kvinnornas utnyttjande av sjukförsäkring och förtidspension så skiljde sig detta inte nämnvärt åt mellan studie- och kontrollgruppen.

¹² Se Jones (1992) eller Ström (2003) för en översikt av denna litteratur.

Tabell 3. Skattad genomsnittlig effekt (med standardfel inom parentes), i tusental kronor, på det årliga utnyttjandet av sjukförsäkringen.

Antal år före/efter jobbförlusten	Mannens sjukpenning	Kvinnans sjukpenning
Tre år före	-0,023 (0,365)	0,011 (0,340)
Två år före	-0,027 (0,532)	-0,001 (0,409)
Ett år före	0,918 (0,678)	0,255 (0,503)
Samma år	-0,245 (0,798)	0,616 (0,694)
Ett år efter	-0,424 (0,878)	0,553 (0,777)
Två år efter	-0,029 (0,914)	1,016 (0,859)
Tre år efter	1,213 (1,057)	0,352 (0,861)
4-12 år efter	0,714 (0,571)	-0,290 (0,457)

Tabell 4. Skattad genomsnittlig effekt (med standardfel inom parentes), i tusental kronor, på det årliga utnyttjandet av förtidspension.

Antal år före/efter jobbförlusten	Mannens förtidspension	Kvinnans förtidspension
Tre år före	0,013 (0,021)	0,006 (0,120)
Två år före	-0,004 (0,029)	0,009 (0,173)
Ett år före	0,039 (0,111)	-0,137 (0,220)
Samma år	-0,012 (0,204)	-0,162 (0,275)
Ett år efter	0,025 (0,339)	-0,211 (0,321)
Två år efter	-0,045 (0,441)	0,075 (0,448)
Tre år efter	-0,287 (0,706)	0,068 (0,642)
4-12 år efter	1,434 (0,870)	0,179 (0,669)

Den sista formen av socialförsäkring som studeras här kan betraktas som det yttersta skyddsnätet för dem som inte kan försörja sig på annat sätt. Även om det totala utnyttjande av socialbidrag ökade dramatiskt under 1990-talet, så borde man inte förvänta sig att denna källa till inkomst skulle ha varit dominerande i ett urval av personer som samtliga haft en anställning. Eftersom socialbidrag kan ses som ett officiellt mått på ekonomisk utsatthet (Stenberg 1998) är det, hursomhelst, intressant att ändå undersöka i vilken grad en jobbförlust ledde till ett högre socialbidragstagande.¹³

Resultaten presenterade i Tabell 5 tyder dock endast på ett något, och inte heller statistisk säkerställt, högre utnyttjande av socialbidrag bland de par där mannen förlorat jobbet. Således verkar det inte som att en jobbförlust, även om

¹³ Eftersom den skam och det sociala stigma som är associerat med att erhålla socialbidrag innebär att inte alla som är berättigade till socialbidrag faktiskt ansöker om det, så är alla matt baserad på att man erhåller socialbidrag troligen underskattningar av den verkliga graden av ekonomisk utsatthet (Stenberg 1998).

den innebar ett långvarigt inkomstbortfall, ledde till någon utbredd ekonomisk utsatthet bland de män som blev av med jobben och deras familjer.

Tabell 5. Skattad genomsnittlig effekt (med standardfel inom parentes), i tusental kronor, på parets utnyttjande av socialbidrag och deras sammanräknade årliga inkomst.

Antal år före/efter jobbförlusten	Parets socialbidrag	Parets sammanräknade inkomst
Tre år före	0,022 (0,172)	0,096 (2,184)
Två år före	0,040 (0,235)	0,090 (2,495)
Ett år före	0,273 (0,265)	1,261 (2,721)
Samma år	0,212 (0,220)	-1,713 (3,132)
Ett år efter	0,407 (0,223)	-9,754 (3,562)
Två år efter	0,259 (0,224)	-11,607 (3,779)
Tre år efter	0,143 (0,292)	-14,022 (3,832)
4-12 år efter	0,139 (0,286)	-9,625 (4,498)

Avslutningsvis, och till viss del sammanfattningsvis, så presenteras i den högra delen i Tabell 5 effekterna av de gifta männens jobbförluster på årlig sammanräknad familjeinkomst.¹⁴ Även om den omedelbara effekten är begränsad, tack vare att stora delar av inkomstbortfallet kompenseras av arbetslöshetsersättning, så ser mannens jobbförlust ut att ha en långvarig ekonomisk påverkan även när vi har inkluderat kvinnans inkomst, och inkomst från arbetslöshetsersättning, sjukförsäkring, förtidspension och socialbidrag. Från året efter jobbförlusten och till slutet av uppföljningsperioden, 11 år senare, är det årliga inkomstbortfallet mer än 9 600 kronor.

5 Sammanfattning

Den här studien har undersökt i vilken utsträckning gifta mäns inkomstbortfall i samband med en friställning har kompensterats antingen genom en ökad inkomst från kvinnans sida eller genom transfereringar från det offentliga socialförsäkringssystemet. Tidigare empiriska studier på detta område är få även om det finns ett stort antal studier som slår fast att en jobbförlust innebär inte bara ett omedelbart inkomstbortfall under en efterföljande period av arbetslöshet utan även ett långvarigt inkomstbortfall.

¹⁴ Sammanräknad inkomst är inte detsamma som disponibel inkomst utan det är summan av båda makarnas löneinkomst och de transfereringar som har studerats här.

Även resultaten i den här studien tyder på att en jobbförlust genererar betydande inkomstbortfall både på kort och på lång sikt. Det borde innebära att det finns anledning för de kvinnor gifta med dessa män att öka sitt arbetsutbud för att uppväga dennes inkomstbortfall. Resultaten tyder dock på att en sådan anpassning av kvinnornas arbetsutbud och inkomst inte sker, utan att om något så är även deras inkomster lägre framöver.

I tidigare litteratur finner man ett antal förklaringar till att den förväntade effekten uteblir. Dessa är till exempel att behovsprövade socialförsäkringar verkar som en hämsko, att båda makarna är mer benägna att förlora jobbet på grund av att de har liknande egenskaper, att båda har begränsade möjligheter eftersom de delar samma arbetsmarknad, och att de värdesätter gemensam fritid (Doris 1999; Prieto-Rodríguez och Rodríguez-Gutiérrez 2000). De flesta av dessa förklaringar kan dock förkastas i det här fallet. Arbetslöshetsersättningen är i Sverige individualiserad och inte heller behovsprövad. Inte heller kompenserade några transfereringar för männens inkomstbortfall på längre sikt. Att enbart studera jobbförluster i samband med arbetsplatsnedläggningar såsom gjorts i den här studien borde rimligen också utesluta som möjlig förklaring att både mannen och kvinnan besitter liknande egenskaper som gör dem båda mer benägna att bli uppsagda. En möjlig förklaring, som inte är explicit nämnd i tidigare litteratur, är att mannens friställning kan påverka inte bara dennes egen hälsa utan även kvinnans hälsa och då särskilt i form av psykologiska problem såsom depression, vilket skulle kunna påverka hennes arbetsutbud, produktivitet och sjukfrånvaro. Även om denna förklaring inte kan uteslutas här, så stöds den åtminstone inte av ett ökat utnyttjande av sjukersättning.

Kvinnors arbetsutbud verkar således inte som en försäkring mot gifta mäns inkomstbortfall vid en jobbförlust och inte heller kompenserar socialförsäkringssystemet för en majoritet av detta bortfall. Dessa par har under många år, kanske även permanent, en sammanräknad årlig inkomst som är ungefär 10 000 kronor lägre än vad den annars skulle ha varit. I och med att effekten på egna löneinkomster (vilket är det mest vanligt förekommande måttet i tidigare studier) inte nödvändigtvis återspeglar den totala ekonomiska effekten, så bidrar den här studien till en bättre kunskap om välfärdskostnaderna av att förlora ett jobb både på individ- och familjenivå. För övrigt så innebar inte jobbförlusten bara ett högre utnyttjande av arbetslöshetsersättning utan det finns åtminstone en indikation på att även utnyttjandet av förtidspension ökade på lång sikt. Även om många studier har funnit negativa hälsokonsekvenser till följd av en jobbförlust, så kan inte det högre utnyttjande av förtidspension tolkas i termer

av negativa hälsoeffekter i och med att förtidspension under större delen av perioden som här studerades även beviljades av arbetsmarknadsskäl.

Däremot visar resultaten inte på ett högre utnyttjande av socialbidrag, vilket skulle kunna tyda på att en jobbförlust i Sverige under dessa år åtminstone inte innebar någon utbredd risk att hamna i allvarliga ekonomiska svårigheter. Det skall dock påpekas att de gifta män som i den här studien hade förlorat sina jobb inte gjorde det på grund av misskötsel eller personliga egenskaper utan av orsaker utanför deras kontroll. Även om strukturomvandling, med nedlagda arbetsplatser och förlorade jobb som en oundviklig konsekvens, är en grund för ekonomisk tillväxt och ökad välfärd i stort, så tyder resultaten i den här rapporten på att de friställda och deras familjer får bära kostnaden för en ökad välfärd för alla.

Referenser

- Bergmark, Å. och J. Palme (2003), "Welfare and the unemployment crisis: Sweden in the 1990s", *International Journal of Social Welfare*, vol. 12, nr 2, s. 108–122.
- Björklund, A. och M. Palme (2000), "The Evolution of Income Inequality During the Rise of the Swedish Welfare State 1951 to 1973", *Nordic Journal of Political Economy*, vol. 26, nr 2, s. 115–128.
- Couch, K.A. (2001), "Earnings Losses and Unemployment of Displaced Workers in Germany", *Industrial and Labor Relations Review*, vol. 54, nr 3, s. 559–572.
- Cullen, J.B. och J. Gruber (2000), "Does Unemployment Insurance Crowd Out Spousal Labor Supply?", *Journal of Labor Economics*, vol. 18, nr 3, s. 546–572.
- Doris, A. (1999), "Means Testing Disincentives and the Labour Supply of the Wives of unem-ployed Men: Results from a Fixed Effects Model", Working paper, Department of Economics, National University of Ireland - Maynooth.
- Eliason, M. (2009), "Income after job loss: the role of the family and the welfare state", *Applied Economics*, Publicerad 3 juni 2009 (iFirst).
- Eliason, M. och D. Storrie (2006), "Lasting or Latent Scars? Swedish Evidence on the Long-Term Effects of Job Displacement", *Journal of Labor Economics*, vol. 24, nr 4, s. 831–856.
- Heckman, J.J., R.J. LaLonde och J. Smith (1999), "The Economics and Econometrics of Active Labour Market Programs", i O. Ashenfelter & D. Card (red.), *Handbook of Labour Economics*, 3A, North Holland, Amsterdam.
- Holmlund, B. (2003), "The Rise and Fall of Swedish Unemployment", Working Paper 2003:13, University of Uppsala, Uppsala.
- Huttunen, K., J. Møen och K.G. Salvanes (2006), "How Destructive Is Creative Destruction? The Costs of Worker Displacement", IZA Discussion Papers 2316, Institute for the Study of Labour (IZA).
- Jacobson, L., R. LaLonde & D. Sullivan (1993), "Earnings Losses of Displaced Workers", *American Economic Review*, vol. 83, nr 4, s. 685–709.
- Jones, L. (1992), "His Unemployment and Her Reaction: The Effect of Husbands' Unemployment on Wives", *Affilia*, vol 7, nr 1, s. 59–73.
- Kasl, S.V. och Jones, B.A. (2000), "The impact of job loss and retirement on health", i L.F. Berkman och I. Kawachi (red.), *Social Epidemiology*, Oxford: Oxford University Press.

- Lundberg, S. (1985), "The Added Worker Effect", *Journal of Labor Economics*, vol. 3, nr. 1, s. 11–37.
- Maloney, T. (1987), "Employment Constraints and the Labor Supply of Married Women: A Re-examination of the Added Worker Effect", *Journal of Human Resources*, vol. 22, nr 1, s. 51–61.
- Maloney, T. (1991), "Unobserved Variables and the Elusive Added Worker Effect", *Economica*, vol. 58, nr 230, s. 173–187.
- Margolis, D. (1999), "Part-Year Employment, Slow Reemployment, and Earnings Losses: The Case of Worker Displacement in France", i J. Haltiwanger m.fl. (red.), *The Creation and Analysis of Employer-Employee Matched Data - Contributions to Economic Analysis*, North-Holland: Elsevier Science B.V.
- Nilsson, W. (2008), "Unemployment, Splitting up, and Spousal Income Replacement", *Labour*, vol. 22, nr 1, s. 73–106.
- Normand, S-L.T., M.B. Landrum, E. Guadagnoli, J.Z. Ayanian, T.J. Ryan, P.D. Cleary och B.J. McNeil (2001), "Validating recommendations for coronary angiography following acute myocardial infarction in the elderly: A matched analysis using propensity scores", *Journal of Clinical Epidemiology*, vol. 54, nr 4, s. 387–398.
- Prieto-Rodríguez, J. och C. Rodríguez-Gutiérrez (2000), "The added worker effect in the Spanish case", *Applied Economics*, vol. 32, nr 15, s. 1917–1925.
- Rosenbaum, P.R. och D.B. Rubin (1985), "Constructing a Control Group Using Multivariate Matched Sampling Methods that Incorporate the Propensity Score", *American Statistician*, vol. 39, nr 1, s. 33–38.
- Ruhm, C.J. (1991), "Are Workers Permanently Scarred by Job Displacements?", *American Economic Review*, vol. 81, nr 1, s. 319–324.
- Seitchik, A. (1991), "When married men lose jobs: income replacement within the family", *Industrial and Labor Relations Review*, vol. 44, nr 4, s. 692–707.
- Sjögren Lindquist, G. och E. Wadensjö (2006), "National Social Insurance - not the whole picture. Supplementary compensation in case of loss of income", Report for ESS, Expert Group on Economic Studies 2006:5, Ministry of Finance.
- Smith, J.A. och P.E. Todd (2005), "Does matching overcome LaLonde's critique of nonexperimental estimators?", *Journal of Econometrics*, vol. 125, nr 1–2, s. 305–353.

- Stenberg, S-Å. (1998) "Unemployment and Economic Hardship A Combined Macro- and Micro-level Analysis of the Relationship between Unemployment and Means-Tested Social Assistance in Sweden", *European Sociological Review*, vol. 14, nr 1, s. 1–13.
- Stephens Jr, M. (2001), "The long-run consumption effects of earnings shocks", *The Review of Economics and Statistics*, vol. 83, nr 1, 28–36.
- Stephens Jr, M. (2002), "Worker Displacement and the Added Worker Effect", *Journal of Labour Economics*, vol. 20, nr 3, s. 504–537.
- Stevens, A.H. (1997), "Persistent Effects of Job Displacement: The Importance of Multiple Job Losses", *Journal of Labor Economics*, vol. 15, nr 1, s. 165–188.
- Ström, S. (2003), "Unemployment and families. A review of research", *Social Service Review*, vol. 77, nr 3, s. 399–430.

Appendix

Tabell A1. Deskriptiv statistik, för studie- ($D=1$) och kontrollgrupp ($D=0$) före och efter viktning, samt test av jämförbarhet ($|d|$).

Bakgrundsvariabler	Oviktat urval (andel/medelvärde)			Viktat urval (andel/medelvärde)		
	$D=1$	$D=0$	$ d $	$D=1$	$D=0$	$ d $
<i>Demografiska variabler (1986)</i>						
Mannens ålder (år)	40,7	40,9	3,8	40,7	40,7	0,1
Kvinnans ålder (år)	38,3	38,8	7,5	38,3	38,3	0,2
Mannen ej född i Sverige (%)	15,1	9,9	15,6	15,1	15,2	0,4
Kvinnan ej född i Sverige (%)	15,5	10,8	14,0	15,5	15,7	0,5
Barn i åldern 0-6 år (antal)	0,5	0,5	1,6	0,5	0,5	0,5
Barn i åldern 7-17 år (antal)	0,8	0,8	1,4	0,8	0,8	0,2
<i>Mannens utbildning 1986 (%)</i>						
Okänd utbildningsnivå	5,1	3,4	8,6	5,1	5,1	0,2
Grundskola < 9 år	24,2	20,5	8,9	24,2	24,3	0,1
Grundskola 9 år	10,2	9,4	2,4	10,2	10,2	0,2
Gymnasium < 3 år	26,9	23,2	8,7	26,9	27,0	0,1
Gymnasium 3-4 år	14,0	16,5	7,0	14,0	14,0	0,1
Högskola < 3 år	10,4	10,2	0,9	10,4	10,4	0,1
Högskola 3+ år	8,5	15,0	20,4	8,5	8,5	0,0
Forskarutbildning	0,5	1,7	11,4	0,5	0,5	0,0
<i>Kvinnans utbildning 1986 (%)</i>						
Okänd utbildningsnivå	6,1	3,7	10,8	6,1	6,2	0,5
Grundskola < 9 år	18,4	16,1	5,9	18,4	18,3	0,1
Grundskola 9 år	13,7	13,7	0,1	13,7	13,6	0,3
Gymnasium < 3 år	34,7	33,8	1,8	34,7	34,6	0,2
Gymnasium 3-4 år	7,9	7,0	3,4	7,9	7,9	0,1
Högskola < 3 år	10,4	12,5	6,6	10,4	10,5	0,1
Högskola 3+ år	8,5	12,5	13,2	8,5	8,5	0,1
Forskarutbildning	0,4	0,5	1,6	0,4	0,4	0,4
<i>Mannen anställd 1986 inom: (%)</i>						
Ej känt eller ej anställd	0,2	0,2	1,1	0,2	0,2	0,4
Fiske, jord- och skogsbruk	4,1	1,2	18,5	4,1	4,0	0,9
Utvinning av mineral	0,0	0,7	11,8	0,0	0,0	0,0
Tillverkning	37,7	36,4	2,8	37,7	37,7	0,1
El-, gas-, och vattenförsörjning	1,7	2,0	2,0	1,7	1,7	0,0
Byggverksamhet	12,8	8,0	15,9	12,8	12,9	0,2
Handel, restaurang, och hotell	13,3	10,5	8,6	13,3	13,4	0,2
Transport, magasinering, och kommunikation	8,5	9,1	2,1	8,5	8,5	0,0
Finansiell, försäkrings-, fastighetsverksamhet	12,2	8,4	12,6	12,2	12,3	0,4
Samhälleliga, sociala, och personliga tjänster	9,5	23,7	38,8	9,5	9,5	0,1

Tabell A1. Fortsättning.

Bakgrundsvariabler	Oviktat urval (andel/medelvärde)			Viktat urval (andel/medelvärde)		
	D=1	D=0	d	D=1	D=0	d
<i>Kvinnan anställd 1986 inom: (%)</i>						
Ej känt eller ej anställd	13,7	11,4	7,0	13,7	13,7	0,0
Jordbruk, fiske, och skogsbruk	0,9	0,6	3,5	0,9	0,9	0,1
Utvinning av mineral	0,3	0,1	3,0	0,3	0,3	0,4
Tillverkning	11,2	10,8	1,5	11,2	11,2	0,1
El-, gas-, och vattenförsörjning	0,0	0,3	8,2	0,0	0,0	0,0
Byggverksamhet	1,6	1,0	5,8	1,6	1,7	0,4
Handel, restaurang och hotell	10,6	10,2	1,3	10,6	10,6	0,1
Transport, magasinering, och kommunikation	4,0	3,6	2,0	4,0	4,0	0,1
Finansiell, försäkrings-, fastighetsverksamhet	6,9	6,8	0,2	6,9	6,9	0,1
Samhälleliga, sociala, och personliga tjänster	50,8	55,2	8,8	50,8	50,9	0,1
<i>Bostadslän 1986 (%)</i>						
Stockholms län	17,3	17,2	0,3	17,3	17,5	0,6
Uppsala län	3,0	3,4	1,9	3,0	3,0	0,1
Södermanlands län	2,5	3,0	2,9	2,5	2,5	0,0
Östergötlands län	3,8	5,0	5,7	3,8	3,9	0,1
Jönköpings län	1,7	4,1	14,6	1,7	1,7	0,0
Kronobergs län	2,0	2,4	3,1	2,0	1,9	0,4
Kalmar län	1,9	2,9	6,9	1,9	1,9	0,2
Gotlands län	0,1	0,5	8,0	0,1	0,1	0,0
Blekinge län	3,1	2,1	6,6	3,1	3,1	0,1
Skåne län	9,0	13,0	12,7	9,0	9,0	0,1
Hallands län	5,3	3,1	10,9	5,3	5,3	0,2
Västra Götalands län	20,7	17,2	8,9	20,7	20,7	0,2
Värmlands län	2,5	3,1	3,8	2,5	2,4	0,4
Örebro län	5,1	3,2	9,4	5,1	5,1	0,0
Västmanlands län	5,2	3,4	8,8	5,2	5,2	0,1
Dalarnas län	5,3	3,1	10,9	5,3	4,9	1,8
Gävleborgs län	3,7	3,3	2,0	3,7	3,7	0,2
Västernorrlands län	0,6	3,1	18,3	0,6	0,6	0,0
Jämtlands län	0,4	1,0	7,5	0,4	0,4	0,0
Västerbottens län	2,1	2,8	4,2	2,1	2,1	0,2
Norrbottnens län	4,9	3,2	8,4	4,9	5,0	0,3

Tabell A1. Fortsättning.

Bakgrundsvariabler	Oviktat urval (andel/medelvärde)			Viktat urval (andel/medelvärde)		
	D=1	D=0	d	D=1	D=0	d
<i>Mannens arbetsmarknadshistoria 1983</i>						
Sysselsatt (%)	97,7	99,1	11,7	97,7	97,5	1,6
Erhållen löneinkomst (1 000 SEK)	198,6	210,4	11,8	198,6	198,4	0,2
Arbetslös (%)	11,1	5,3	21,3	11,1	11,4	0,9
Erhållen arbetslöshetsersättning (1 000 SEK)	3,1	1,4	14,4	3,1	3,2	0,8
Sjukskriven (%)	61,1	62,1	2,2	61,1	60,7	0,6
Erhållen sjukpenning (1 000 SEK)	4,4	4,4	0,4	4,4	4,4	0,3
Förtidspensionerad (%)	0,1	0,2	1,8	0,1	0,1	0,1
Erhållen förtidspension (1 000 SEK)	0,0	0,1	2,4	0,0	0,0	0,0
<i>Kvinnans arbetsmarknadshistoria 1983</i>						
Sysselsatt (%)	88,3	90,2	6,1	88,3	88,2	0,4
Erhållen löneinkomst (1 000 SEK)	91,1	96,4	8,2	91,1	91,0	0,2
Arbetslös (%)	9,6	6,9	9,8	9,6	9,7	0,2
Erhållen arbetslöshetsersättning (1 000 SEK)	2,4	1,8	5,7	2,4	2,4	0,2
Sjukskriven (%)	64,2	61,6	5,2	64,2	64,0	0,3
Erhållen sjukpenning (1 000 SEK)	4,3	4,1	2,2	4,3	4,3	0,3
Förtidspensionerad (%)	1,0	0,9	0,6	1,0	1,0	0,0
Erhållen förtidspension (1 000 SEK)	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,0
<i>Mannens arbetsmarknadshistoria 1984</i>						
Sysselsatt (%)	97,9	99,4	13,6	97,9	97,6	2,0
Erhållen löneinkomst (1 000 SEK)	202,7	216,1	13,3	202,7	202,4	0,3
Arbetslös (%)	8,7	4,0	19,3	8,7	8,8	0,7
Erhållen arbetslöshetsersättning (1 000 SEK)	2,9	1,2	16,0	2,9	3,1	1,2
Sjukskriven (%)	60,0	60,4	0,9	60,0	59,8	0,3
Erhållen sjukpenning (1 000 SEK)	5,0	4,6	3,2	5,0	5,0	0,0
Förtidspensionerad (%)	0,1	0,2	3,1	0,1	0,1	0,0
Erhållen förtidspension (1 000 SEK)	0,0	0,1	3,4	0,0	0,0	0,0
<i>Kvinnans arbetsmarknadshistoria 1984</i>						
Sysselsatt (%)	91,1	91,5	1,5	91,1	90,9	0,5
Erhållen löneinkomst (1 000 SEK)	96,3	100,8	7,1	96,3	96,2	0,1
Arbetslös (%)	9,0	6,8	8,1	9,0	8,9	0,2
Erhållen arbetslöshetsersättning (1 000 SEK)	2,6	1,8	6,9	2,6	2,6	0,0
Sjukskriven (%)	61,8	61,4	0,9	61,8	61,8	0,0
Erhållen sjukpenning (1 000 SEK)	4,7	4,4	3,2	4,7	4,7	0,3
Förtidspensionerad (%)	1,2	1,1	0,7	1,2	1,2	0,0
Erhållen förtidspension (1 000 SEK)	0,8	0,8	0,4	0,8	0,8	0,0

Tabell A1. Fortsättning.

Bakgrundsvariabler	Oviktat urval (andel/medelvärde)			Viktat urval (andel/medelvärde)		
	D=1	D=0	d	D=1	D=0	d
<i>Mannens arbetsmarknadshistoria 1985</i>						
Sysselsatt (%)	99,2	99,7	6,3	99,2	99,1	1,8
Erhållen löneinkomst (1 000 SEK)	208,9	220,8	11,6	208,9	208,7	0,2
Arbetslös (%)	8,1	2,9	23,3	8,1	8,3	1,0
Erhållen arbetslöshetsersättning (1 000 SEK)	2,8	0,8	19,4	2,8	3,0	1,4
Sjukskriven (%)	61,3	64,2	6,0	61,3	61,4	0,1
Erhållen sjukförsäkring (1 000 SEK)	6,1	5,3	5,3	6,1	6,1	0,1
Förtidspensionerad (%)	0,1	0,3	4,0	0,1	0,1	0,0
Erhållen förtidspension (1 000 SEK)	0,0	0,2	4,3	0,0	0,0	0,0
<i>Kvinnans arbetsmarknadshistoria 1985</i>						
Sysselsatt (%)	92,1	92,6	2,1	92,1	92,0	0,4
Erhållen löneinkomst (1 000 SEK)	98,7	103,6	7,7	98,7	98,8	0,2
Arbetslös (%)	8,8	6,6	8,2	8,8	8,8	0,2
Erhållen arbetslöshetsersättning (1 000 SEK)	2,4	1,8	5,8	2,4	2,3	0,5
Sjukskriven (%)	65,4	65,1	0,6	65,4	65,3	0,2
Erhållen sjukförsäkring (1 000 SEK)	5,0	4,8	1,1	5,0	4,9	0,2
Förtidspensionerad (%)	1,2	1,3	1,6	1,2	1,2	0,1
Erhållen förtidspension (1 000 SEK)	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	0,0
<i>Parets tillgångar 1983</i>						
Socialbidragstagare (%)	3,2	2,2	6,1	3,2	3,4	1,3
Erhållet socialbidrag (1 000 SEK)	0,8	0,3	8,1	0,8	1,0	2,6
Skattepliktig förmögenhet (%)	6,8	8,4	6,2	6,8	6,8	0,1
Taxerad förmögenhet (1 000 SEK)	65,0	88,6	5,8	65,0	65,0	0,0
<i>Parets tillgångar 1984</i>						
Socialbidragstagare (%)	4,3	2,5	10,1	4,3	4,5	1,3
Erhållet socialbidrag (1 000 SEK)	1,1	0,4	9,9	1,1	1,2	2,1
Skattepliktig förmögenhet (%)	3,8	4,8	4,7	3,8	3,8	0,0
Taxerad förmögenhet (1 000 SEK)	47,6	59,5	3,1	47,6	48,3	0,2
<i>Parets tillgångar 1985</i>						
Socialbidragstagare (%)	4,2	2,3	10,7	4,2	4,4	1,2
Erhållet socialbidrag (1 000 SEK)	1,0	0,4	8,4	1,0	1,1	1,8
Skattepliktig förmögenhet (%)	4,9	6,0	4,7	4,9	4,9	0,2
Taxerad förmögenhet (1 000 SEK)	80,6	71,0	1,3	80,6	63,6	2,3

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapporter

- 2009:1** Hartman Laura, Per Johansson, Staffan Khan och Erica Lindahl, ”Uppföljning och utvärdering av Sjukvårdsmiljarden”
- 2009:2** Chirico Gabriella och Martin Nilsson ”Samverkan för att minska sjukskrivningar – en studie av åtgärder inom Sjukvårdsmiljarden”
- 2009:3** Rantakeisu Ulla ”Klass, kön och platsanvisning. Om ungdomars och arbetsförmedlares möte på arbetsförmedlingen”
- 2009:4** Dahlberg Matz, Karin Edmark, Jörgen Hansen och Eva Mörk ”Fattigdom i folkhemmet – från socialbidrag till självförsörjning”
- 2009:5** Pettersson-Lidbom Per och Peter Skogman Thoursie ”Kan täta födelseintervaller mellan syskon försämra deras chanser till utbildning?”
- 2009:6** Grönqvist Hans ”Effekter av att subventionera p-piller för tonåringar på barnafödande, utbildning och arbetsmarknad”
- 2009:7** Hall Caroline ”Förlängningen av yrkesutbildningarna på gymnasiet: effekter på utbildningsavhopp, utbildningsnivå och inkomster”
- 2009:8** Gartell Marie ”Har arbetslöshet i samband med examen från högskolan långsiktiga effekter?”
- 2009:9** Kennerberg Louise ”Hur försörjer sig nyanlända invandrare som inte deltar i sfi?”
- 2009:10** Lindvall Lars ”Bostadsområde, ekonomiska incitament och gymnasieval”
- 2009:11** Vikström Johan ”Hur påverkade arbetsgivaransvaret i sjukförsäkringen lönebildningen?”
- 2009:12** Liu Qian och Oskar Nordström Skans ”Föräldradighetens effekter på barnens skolresultat”
- 2009:13** Engström Per, Hans Goine, Per Johansson och Edward Palmer ”Påverkas sjukskrivning och sjukfrånvaro av information om förstärkt granskning av läkarnas sjukskrivning?”
- 2009:14** Goine Hans, Elsy Söderberg, Per Engström och Edward Palmer ”Effekter av information om förstärkt granskning av medicinska underlag”
- 2009:15** Hägglund Pathric ”Effekter av intensifierade förmedlingsinsatser vid Arbetsförmedlingen – erfarenheter från randomiserade experiment”
- 2009:16** van den Berg Gerard J. och Johan Vikström ”Hur påverkas de arbetslösa av sanktioner i arbetslöshetsförsäkringen?”

- 2009:17** Gartell Marie "Val av högskola och inkomster – hur stabil är rangordningen? En metodstudie"
- 2009:18** Edin Per-Anders, Peter Fredriksson, Hans Grönqvist och Olof Åslund "Bostadssegregationens effekter på flyktingbarns skolresultat"
- 2009:19** Blomskog Stig och Johan Bring "Hur bör en arbetsvärderingsmodell specificeras? – en analys baserad på mångdimensionell beslutsteori"
- 2009:20** Böhlmark Anders, Oskar Nordström Skans och Olof Åslund "Invandringsålderns betydelse för social och ekonomisk integration"
- 2009:21** Sibbmark Kristina "Arbetsmarknadspolitisk översikt 2008"
- 2009:22** Eliason Marcus "Inkomster efter en jobbförlust: betydelsen av familjen och trygghetssystemet"

Working papers

- 2009:1** Crépon Bruno, Marc Ferracci, Grégory Jolivet och Gerard J. van den Berg "Active labor market policy effects in a dynamic setting"
- 2009:2** Hesselius Patrik, Per Johansson och Peter Nilsson "Sick of your colleagues' absence?"
- 2009:3** Engström Per, Patrik Hesselius och Bertil Holmlund "Vacancy referrals, job search and the duration of unemployment: a randomized experiment"
- 2009:4** Horny Guillaume, Rute Mendes och Gerard J. van den Berg "Job durations with worker and firm specific effects: MCMC estimation with longitudinal employer-employee data"
- 2009:5** Bergemann Annette och Regina T. Riphahn "Female labor supply and parental leave benefits – the causal effect of paying higher transfers for a shorter period of time"
- 2009:6** Pekkarinen Tuomas, Roope Uusitalo och Sari Kerr "School tracking and development of cognitive skills"
- 2009:7** Pettersson-Lidbom Per och Peter Skogman Thoursie "Does child spacing affect children's outcomes? Evidence from a Swedish reform"
- 2009:8** Grönqvist Hans "Putting teenagers on the pill: the consequences of subsidized contraception"
- 2009:9** Hall Caroline "Does making upper secondary school more comprehensive affect dropout rates, educational attainment and earnings? Evidence from a Swedish pilot scheme"
- 2009:10** Gartell Marie "Unemployment and subsequent earnings for Swedish college graduates: a study of scarring effects"

- 2009:11** Lindvall Lars “Neighbourhoods, economic incentives and post compulsory education choices”
- 2009:12** de Luna Xavier och Mathias Lundin “Sensitivity analysis of the unconfoundedness assumption in observational studies”
- 2009:13** Vikström Johan “The effect of employer incentives in social insurance on individual wages”
- 2009:14** Liu Qian och Oskar Nordström Skans ”The duration of paid parental leave and children’s scholastic performance”
- 2009:15** Vikström Johan “Cluster sample inference using sensitivity analysis: the case with few groups”
- 2009:16** Hägglund Pathric “Experimental evidence from intensified placement efforts among unemployed in Sweden”
- 2009:17** Andersson Christian och Per Johansson “Social stratification and out-of-school learning”
- 2009:18** van den Berg Gerard J. och Johan Vikström ”Monitoring job offer decisions, punishments, exit to work, and job quality”
- 2009:19** Gartell Marie “Stability of college rankings – a study of relative earnings estimates applying different methods and models on Swedish data”
- 2009:20** Åslund Olof, Per-Anders Edin, Peter Fredriksson och Hans Grönqvist “Peers, neighborhoods and immigrant student achievement – evidence from a placement policy”
- 2009:21** Åslund Olof, Anders Böhlmark och Oskar Nordström Skans “Age at migration and social integration”
- 2009:22** Arni Patrick, Rafael Lalive och Jan C. van Ours ”How effective are unemployment benefit sanctions? Looking beyond unemployment exit”

Dissertation series

- 2009:1** Lindahl Erica “Empirical studies of public policies within the primary school and the sickness insurance”
- 2009:2** Grönqvist Hans “Essays in labor and demographic economics”